

KONTROLL AV EKOLOGISK JORDBRUKSPRODUKTION 2020

Det här brevet innehåller anvisningar och information om aktuella frågor inom kontrollen av ekologisk jordbruksproduktion. I pdf-versionen av odlar brevet kan du öppna de länkar som nämns i texten:

<https://www.ruokavirasto.fi/sv/teman/ekoproduktion> > Nyheter för ekoproduktion.

ALLMÄNT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK PRODUKTION 2020

1. Ekokontroller och undantagsarrangemang 2020
2. Förberedelse inför ekokontroller
3. Provtagning på ekogårdar
4. Förberedelser inför tillämpandet av EU:s nya ekoförordning 1.1.2021
5. Avgifterna för ekotillsynen
6. Kontaktuppgifterna till NTM-centralernas och Livsmedelsverkets sakkunniga inom ekokontrollen

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK VÄXTPRODUKTION

1. Register över ekologiskt producerat förökningsmaterial och tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial
2. Webbförteckningar över produktionsinsatser som lämpar sig för ekoproduktion
3. Vilka förändringar kommer EU:s nya ekoförordning att innebära för den ekologiska växtproduktionen under 2021?

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK DJURPRODUKTION

1. Fågelinfluensa och fjäderfäns utevistelse
2. Ändringar i fodertillsatser som används inom ekoproduktion
3. Köp och försäljning av djur
4. Preparat för behandling av kalvningsförlamning, betesförlamning och ketos samt järntillskott till grisar
5. Spara varudeklarationerna med tanke på granskningar
6. Tyngdpunkter i djurövervakningen år 2020
7. Påbörjande av läkemedelsbehandling på gårdar som hör till en hälsovårdsplan
8. Vilka förändringar kommer EU:s nya ekoförordning att innebära för husdjurssektorn år 2021?

ALLMÄNT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK PRODUKTION 2020

1. Ekokontroller och undantagsarrangemang år 2020

Ekogranskningar på gårdarna utförs under hela kalenderåret och en del av granskningarna sker utanför växtperioden. Ytterligare kontroller utförs utan förhandsanmälan. Dessa normala tillväggångssätt kommer ändå att förändras på grund av den särskilda situation som COVID-19 -sjukdomen orsakar.

Tyngdpunkten i kontrollerna av ekologisk produktion 2020

År 2020 kontrollerar ekoinspektörerna särskilt aktörens ekoplaner och bedömer tillsammans med odlarna om lagerbokföringen och annan journalföring av uppgifter som säkerställer produkternas spårbarhet är planerad på ett sätt som är ändamålsenligt med tanke på gårdens verksamhet och risker. Målet är att var och en gård i fortsättningen garderar sig individuellt mot de egna risker som är väsentliga för ekokontrollen. Betydelsen av välskött dokumentation betonas i kraven enligt EU:s nya ekologistiftning och då riskbaserad börjar tillämpas på ett nytt sätt på fysiska kontroller år 2021. Inspektören fyller i blanketten (en mall som bilaga till detta brev) och ger vid behov odlaren råd om identifiering av riskobjekt och planering av riskhanteringen. Blanketten blir kvar på gården och den kan användas som hjälp när en ny ekoplan görs upp eller den nuvarande ekoplanen uppdateras. Man måste bedöma riskerna i samband med dokumenteringen särskilt omsorgsfullt, eftersom de ofta har blivit bristfälligt beaktade i ekoplanerna. Som bilaga till det här brevet finns en mall för hur man kan gå till väga vid planeringen av riskhanteringen. Mallen, exempel och ytterligare instruktioner finns att få på: Livsmedelsverket > Odlare > Ekologiska gårdar > [Blanketter och anvisningar om ekoproduktion](#).

Den särskilda situation som coronaviruset orsakar och försök med distanskontroller

Kontrollbesöken på gårdarna har begränsats. Tills vidare görs inga ekokontroller på plats. Ett undantag är sådana kontroller som utförs vid misstanke om allvarliga överträdelse av lagstiftningen. Livsmedelsverkets anvisning till NTM-centralerna 17.3.2020 är i kraft fram till 13.5.2020 och den uppdateras enligt behov. Livsmedelsverket följer situationen och uppdaterar anvisningarna och informationen som anknyter till verkets uppgiftsfält på sin webbsida: <https://www.ruokavirasto.fi/sv/teman/coronaviruset-covid-19/>.

Livsmedelsverket och Nylands NTM-central påbörjar ett försök där ekokontroller utförs med hjälp av fjärruppkoppling, till exempel som videokonferens eller per telefon. Nylands NTM-central informerar särskilt de ekodlare som berörs av försöket.

2. Förberedelse inför ekokontrollen

Utträde ur kontrollen

Meddela NTM-centralen skriftligt om att du utträder ur kontrollen. Meddela NTM-centralen också om du har lagt ned framställningsverksamheten, så att NTM-centralen inte i onödan ger någon i uppdrag att utföra kontroll.

Handlingar för ekokontrollen

Före ekokontrollen ska du försäkra dig om att de handlingar som behövs är uppdaterade och finns tillgängliga. Se också till att de skattebokföringsverifikat som är av betydelse för ekokontrollerna finns tillgängliga vid kontrollen:

- **Ekoplaner** (växtproduktion och djurproduktion):
 - Ekoplanen för växtproduktion. Genomgång av de olika delarna i planen ingår i tyngdpunktsområdena för kontrollen 2020. Obs! Separata åkerskifteskartor på papper behövs inte till den del uppgifterna finns att tillgå på webben, t.ex. www.peltolohkot.fi.
 - För husdjursproduktionens del ska man se till att planen är tillräckligt detaljerad och innehåller bl.a. eventuella undantagslösningar.
- **En kopia av stödansökans jordbruksskiftesblankett 102B eller meddelande om registrering**
 - Närmare anvisningar finns i ansökningsguiden för jordbrukarstöd: Livsmedelsverket > Om oss > Tjänster > Guider och blanketter > Jordbrukare > Stödguider, -villkor och -anvisningar > [Ansökningsguide för jordbrukarstöd 2020](#).

- **Lagerbokföringen med tillhörande balanser**
- **Anteckningar enligt jordbruksskifte**
- **Aktuella djurförteckningar**
- **Verifikat över produktionsinsatser och produkter som inkommit till och avsänts från gården, till exempel:**
 - inköpsverifikat och garantibevis som visar förökningsmaterialets ursprung
 - varuleverantörernas ekoityg hittas också på Livsmedelsverkets blankettsöktjänst (<https://palvelut2.evira.fi/luomuasiakirjahaku>), där du kan granska, skriva ut och spara dem.
 - dokument med vilka du kan visa att de inköpta och mottagna produkterna uppfyller kraven för ekoproduktion (t.ex. följbrev, överensstämmelseförsäkran och spannmålspass)
- **Eventuella utredningar, avtal och tillstånd** såsom
 - utredning över produktionsexstensitet i fråga om anskaffad stallgödsel (får inte vara äldre än fem år)
 - arrende/hyres- och underentreprenadavtal
 - tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial och andra tillstånd som gäller den enskilda aktören
 - tillstånd i samband med djurproduktionen

3. Provtagning på ekogårdar

Livsmedelsverket gör upp en nationell plan för provtagningen för att övervaka användningen av ämnen och produktionsmetoder som är förbjudna i ekoproduktion, såsom bekämpningsmedel, GM-organismer och tillsatser. Proverna enligt planen tas i huvudsak i samband med ekokontrollen och bara vid behov genom separata besök. Det tas också prov vid mottagningsställena för ekospannmål, där man har automatisk provtagningsapparat. Proverna tas av inspektörer som är bemyndigade av Livsmedelsverket och av NTM-centralernas personal.

Odlaren faktureras inte särskilt för analysen av proverna och hon/han får avgiftsfritt ta del av analysresultaten. Ett undantag är den provtagning som grundar sig på misstanke (misstänkt användning av bekämpningsmedel) för vars del man bereder den andel av avgiften som ska betalas av odlaren.

4. Förberedelser inför tillämpningen av EU:s nya ekoförordning 1.1.2021

Den nya grundförordningen om ekologisk produktion i EU ([Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2018/848](#)) och tillhörande genomförandelagstiftning kommer att börja tillämpas från och med 1.1.2021. Endast grundförordningen har offentliggjorts i skrivande stund, men övrig lagstiftning är fortfarande under beredning eller inte offentliggjord. Också Livsmedelsverkets vägledning, som grundar sig på den nya lagstiftningen, håller på att utarbetas, men som helhet kommer den inte att vara klar förrän i slutet av 2020.

Nedan följer en översikt över den nya lagstiftningens övergripande konsekvenser för utarbetandet av ekoplaner och kontrollfrekvensen. I delarna om ekologisk växtproduktion och ekologisk djurproduktion i detta brev sammanfattas förändringarna i produktionsvillkoren till den del uppgifterna är tillförlitliga och relevanta redan under 2020. Genomförandelagstiftning och anvisningar som kommer att offentliggöras senare under 2020 ändrar inte deras sakinhåll.

Försiktighetsåtgärder för att undvika att produkter blandas och innehåller rester

I den nya förordningen ägnas särskild uppmärksamhet åt så kallade försiktighetsåtgärder med vilka varje ekoodlare kan undvika och kontrollera att ekologiska och konventionella produkter blandas samman och att det uppkommer rester av produkter och ämnen som är förbjudna i ekologisk produktion. För att identifiera risker, förebygga incidenter, utforma och förbättra åtgärderna måste de befintliga ekoplanerna kompletteras under 2021. Livsmedelsverket kommer att ge detaljerade anvisningar och mallar för försiktighetsåtgärder som en del av mer omfattande anvisningar i slutet av 2020, men risker och behovet av möjliga försiktighetsåtgärder kan redan identifieras som en del av bedömningen av den gällande ekoplanen och dokumentationen (se bilagan till detta brev).

Ekosektionen

Datum

Dnr

2.4.2020

2416/04.02.20.10/2020

Riskbaserade kontroller och ytterligare kontroller

När det gäller lågriskaktörer som vid de föregående kontrollerna inte har haft några allvarliga avvikelser under minst tre på varandra följande år, får de fysiska kontrollernas frekvens förlängas till 24 månader. För närvarande är kravet minst en fysisk kontroll en gång per kalenderår. Livsmedelsverket har ännu inte gett några instruktioner om hur en ekologisk gård ska anses utgöra en låg risk och vilken information som odlaren måste lämna till NTM-centralen för att få ekointyget utan ett fysiskt kontrollbesök. Gårdar med ekologiska djur anses inte vara lågriskgårdar, åtminstone inte i det första skedet.

Den miniminivå av ytterligare kontroller som krävs enligt lagstiftningen höjs till 10 procent. För närvarande är antalet extra kontroller ungefär fem procent av antalet aktörer.

5. Avgifterna för ekokontroller

Aktuella uppgifter om avgifterna för ekokontroll finns på webbplatsen

<https://palvelut2.evira.fi/hinnasto/?lang=sv> > Livsmedelssäkerhet > Ekologisk produktion.

6. Kontaktuppgifterna till NTM-centralernas och Livsmedelsverkets sakkunniga inom ekokontrollen

Mera information ges av NTM-centralens och Livsmedelsverkets experter på ekoproduktion: Dokument och ansökningar kan också skickas till NTM-centralerna per e-post. Adressen till alla NTM-centralers registratur har samma form, dvs. till exempel: registratur.nyland@ntm-centralen.fi. Livsmedelsverkets registratur har adressen kirjaamo@ruokavirasto.fi. NTM-centralernas e-postadresser har formen fornamn.efternamn@ntm-centralen.fi och Livsmedelsverkets e-postadresser har formen fornamn.efternamn@ruokavirasto.fi. Livsmedelsverkets ekokontroll har e-postadresserna luomulisaysaineisto@ruokavirasto.fi och luomuelintarvike@ruokavirasto.fi.

NTM-central	Adress	Kontaktperson	Telefon
Nyland	PB 36, 00521 Helsingfors	Virpi Aspelin-Nieminen	029 502 1039
Egentliga Finland	PB 236, 20101 Åbo	Erkki Aro	029 502 2547
		Eila Strang	029 502 2547
		Kitty Enberg	029 502 2555
Satakunta	PB 266, 28101 Björneborg	Mirella Levomäki	029 502 2063
		Teija Rinne	029 502 2075
Tavastland	PB 29, 15141 Lahtis	Merja Kohvakka	029 502 5061
Birkaland	PB 297, 33101 Tammerfors	Marika Arrajoki-Alanen	029 503 6040
Sydöstra Finland	PB 1041, 45101 Kouvola	Marjut Henttonen	029 502 7329
Södra Savolax	PB 164, 50101 S:t Michel	Marja Pulkkinen	029 502 4073
Norra Savolax	PB 2000, 70101 Kuopio	Minna Mustonen	029 502 6602
		Anni Markkanen	029 501 6605
Norra Karelen	PB 69, 80101 Joensuu	Merja Ignatius	029 502 6054
Mellersta Finland	PB 250, 40101 Jyväskylä	Riitta Laitinen	029 502 4569
Södra Österbotten	PB 156, 60101 Seinäjoki	Tuomo Saarinen	029 502 7339
Österbotten, Vasa	PB 131, 65101 Vasa	Tomas Räfså	029 502 8609
		Jan Flemming	029 502 8548
Österbotten, Karleby	PB 240, 67101 Karleby	Lars Björkgård	029 502 8540
Norra Österbotten	PB 86, 90101 Uleåborg	Johanna Honkanen	029 503 8058
Kajanaland	PB 115, 87101 Kajana	Janne Ylijoki	029 502 3178
Lappland	PB 8060, 96201 Rovaniemi	Juha Harri	029 503 7326

Kontaktuppgifter till Livsmedelsverkets sakkunniga inom ekoproduktion:

sektionschef Beata Meinander

djurproduktion: överinspektör Merja Manninen

växtproduktion: överinspektör Sampsa Heinonen

foder: överinspektör Tiina O'Toole

förökningmaterial: inspektör Leena Kankaanpää

livsmedel: överinspektör Teija Linden, överinspektör Marika Määttä, överinspektör Tarja Van-
ninen, (export), överinspektör Anne Relander (provtagning)

Solmärket, blanketter: inspektör Saila Rake

informationssystem: överinspektör Taina Peltola

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK VÄXTPRODUKTION

1. Register över ekologiskt producerat förökningsmaterial och tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial

I registret över ekologiskt förökningsmaterial har man samlat de partier av ekologiskt utsäde och ekologiskt plantmaterial som finns på marknaden. Registeruppgifterna bygger på packeriernas och handlarnas egna anmälningar och finns på webbadressen Livsmedelsverket > Odlare > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser > Ekologiskt producerat frön och plantor > [Ekologiskt producerat frön och plantor](#).

Om ekologiskt utsäde eller annat ekologiskt förökningsmaterial inte går att få tag på, behöver du ett gällande tillstånd för att få använda konventionellt förökningsmaterial. Det kan vara ett tillstånd gällande en art för alla ekodlare (Livsmedelsverkets allmänna tillstånd) eller ett partispecifikt tillstånd för en ekodlare och ett parti (NTM-centralens tillstånd).

Närmare information om förutsättningarna för beviljande av tillstånd, ansökningsanvisningar och blanketter för ansökan finns i guiden Ekologisk produktion 1: Allmänna villkor och villkor för växtproduktion (produktionsvillkoren) samt på Livsmedelsverkets webbplats Livsmedelsverket > Odlare > Ekologiska gårdar > [Blanketter och anvisningar för ekoproduktion](#)

Viktiga datum att komma ihåg:

- **1 april:** Arter som omfattas av Livsmedelsverkets allmänna tillstånd 31.3.2020 stryks inte från förteckningen över arter som omfattas av allmänt tillstånd under tiden 1.4–15.6.2020, även om nya partier skulle läggas till i registret över ekologiskt förökningsmaterial under perioden. Av denna orsak kan samma sorter under den här tiden både finnas i registret över ekologiskt förökningsmaterial och omfattas av det allmänna tillståndet. Det giltiga allmänna tillståndet och en sammanställning av de tidigare tillståndens giltighetstider hittar du på webbplatsen Livsmedelsverket > Odlare > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser > [Allmänt tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial](#).
- **15 april:** Leveranssvårighet innebär en situation, där det inte finns någon säljare som kan leverera förökningsmaterialet före sådd eller plantering trots att ekodlaren beställt förökningsmaterialet i god tid. Livsmedelsverket anser att en skälig bakre gräns för anskaffning av utsäde för växter som sås på våren är den 15 april. Efter det kan en tillståndsansökan motiveras med leveranssvårigheter, vilket betyder att det inte längre finns någon orsak att skjuta upp anhållan om tillstånd hos NTM-centralen.
- **1 maj.** Ansökan om undantagstillstånd ska normalt göras före den 1 maj, men sådd är tillåten först när tillståndet har beviljats.

2. Webbförteckningar över produktionsinsatser som lämpar sig för ekoproduktion

På Livsmedelsverkets webbplats förs förteckningar över produktionsinsatser som lämpar sig för ekoproduktion:

Livsmedelsverket > Odlare > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser > [Gödsling](#)

Livsmedelsverket > Odlare > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser > [Växtskydd](#)

3. Vilka förändringar kommer EU:s nya ekoförordning att innebära för den ekologiska växtproduktionen under 2021?

Följande ändringar av produktionsvillkoren **ska tillämpas från och med 1.1.2021:**

Produktionskrav för förökningsmaterial som produkt i omläggningsskedet

En omläggningsperiod på minst 12 månader börjar tillämpas för produktion av förökningsmaterial, t.ex. utsäde. De nuvarande produktionsvillkoren ger inte instruktioner om växtförökningsmaterial i omläggningsskedet, men enligt Livsmedelsverkets tolkning kan till exempel en ettårig gröda

producera ekologiskt utsäde redan under den första växtperioden i omläggningsskedet (SV1). Den minsta omläggningsperioden på 12 månader enligt den nya förordningen innebär under normala förhållanden att det utsäde som grödan producerar under SV1-året är konventionellt och att det utsäde som grödan producerar under SV2-året är utsäde i omläggningsskedet.

Krav för produktion av förökningsmaterial som ekologisk produkt

Enligt de nya kraven kommer kraven på omläggningsperiod för ekologiskt växtförökningsmaterial att vara desamma som för ekologiska växtprodukter avsedda för livsmedel och foder. Exempelvis kommer de omläggningsperioder för produktion av ekologiskt utsäde som motsvarar uppgiften "ekologiskt producerad" i garantibeviset för certifikatutsäde att förlängas jämfört med nu.

Användning av ekologiskt förökningsmaterial som uppfyller nuvarande krav 1.1.2021

De nya kraven kommer inte att påverka det ekologiska förökningsmaterial som skördades under 2020 eller tidigare. De gamla lagren av ekologiskt utsäde som producerats eller certifierats enligt de nuvarande kraven eller de gamla lagren av gårdens eget ekologiska utsäde kan därför användas tills de är tömda. Förbered dig att hålla eventuella produktpartier som uppfyller gamla och nya krav åtskilt och att säkerställa spårbarheten när det gäller lager och krav på journalföring (t.ex. skiftspecifika anteckningar och lagerbokföring).

Förkortning av omläggningsskedet

Det retroaktiva godkännandet av en tidigare period (förkortning av omläggningsskedet) kräver alltid ett fysiskt besök på plats. Därför bör en eventuell förkortning av omläggningsskedet sökas redan i god tid före odlingsåsongen. Exempelvis kan åkerskörden inte användas som en produkt i omläggningsskedet eller en ekologisk produkt förrän en förkortning av omställningsskedet har godkänts separat.

Växthusodling

Till den del den ekologiska växthusproduktionen har påbörjats efter 28.6.2017 måste de nya produktionsreglerna följas, vilket kräver växelbruk och markodling. Ett undantag från detta förbud mot så kallade avgränsade bäddar är växter avsedda för fortsatt odling, såsom plantor, prydnadsväxter och plantor som säljs direkt till konsumenten i krukor ("örter"). När det gäller arealer och odlingsplatser som var i ekologisk odling 28.6.2017, får odlingen på avgränsade bäddar fortsätta fram till 31.12.2030. När du planerar att börja odla en ny växthusareal ekologiskt, ska du säkerställa hos NTM-centralen att växthuset och dess förhållanden gör det möjligt att producera i enlighet med de nya kraven.

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK DJURPRODUKTION

1. Fågelinfluensa och fjäderfäns utevistelse

För att undvika spridning av fågelinfluensavirus ska fjäderfän skyddas mot kontakt med vilda fåglar under tiden 1.3.2020–31.5.2020. Fjäderfäna ska hållas antingen inomhus eller i ett rasthörn som är helt inhägnat och täckt med t.ex. ett tillräckligt finmaskigt nät. Av den orsaken börjar kravet på utevistelse för fjäderfä på ekogårdar tillämpas först 1.6.2020. Om aktören vill inleda fjäderfäns utevistelse före början av juni måste han eller hon göra en anmälan om hållandet av fjäderfä utomhus till den lokala kommunalveterinären. Anmälan behöver inte lämnas in på nytt årligen, om inga förändringar har skett i fågelhållningen och utevistelsen (exempel: skydd av utehörn).

2. Ändringar i de fodertillsatser som används inom ekoproduktionen

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/2164 förde med sig ändringar av de fodertillsatser som används inom ekoproduktionen.

Möjliga tillsatser för tillverkning av ensilage

Det är fortfarande tillåtet att använda enzymer och mikroorganismer (från funktionell grupp 1k) vid tillverkning av ensilage. Dessutom får natriumformiat, natriumpropionat och myrsyra samt propionsyra användas vid tillverkning av ensilage. Användning av tillsatser vid tillverkning av ekologiskt ensilage är endast möjlig om väderförhållandena inte tillåter tillräcklig fermentering. Natriumformiat, sorbinsyra, myrsyra, ättiksyra, mjölksyra, propionsyra eller citronsyra får användas för annan konservering, t.ex. för syring av mjölk eller ensilering av spannmål.

Förordning (EU) 2019/2164 offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning 18.12.2019 och trädde i kraft 6.1.2020. Om beställningen av tillsatser (en beställningsbekräftelse finns) gjordes innan förordningen trädde i kraft får de beställda produkterna användas under säsongen 2020. Foder som under den senaste skördeperioden har framställts med tillsatser i enlighet med då gällande lagstiftning får användas för utfodring av ekologiska djur.

Ändringar i tekniska och organoleptiska tillsatser och föreningar av spårelement

Det är nu också möjligt att använda guar gummi (E412) som bindemedel och klumpförebyggande medel i ekologiskt foder. Även kastanjeextrakt är godkänt som aromämne (kategori 2b). Betain vattenfritt får användas i foder för enkelmagade djur (svin och fjäderfä). Betain (3a920) som används i ekologiskt foder ska vara av naturligt eller ekologiskt ursprung. Mangankarbonat och natriumseleat togs bort från förteckningen över föreningar av spårelement som är godkända för ekologisk produktion.

3. Köp och försäljning av djur

Vid köp eller försäljning av ekodjur måste man försäkra sig om att djuren alltid åtföljs av ett gällande ekointyg och överensstämselförsäkran. Ekointyget visar att aktören hör till ekokontrollen och med överensstämselförsäkran bevisar aktören att djuret eller produktpartiet är ekodugligt. Ett djur som säljs är antingen ekologiskt eller konventionellt, det kan aldrig vara i omläggningsskedet. Särskilt om man köper nötkreatur till en ekogård ska man se till att djuren uppfyller produktionskraven för ekoproduktion.

Konventionellt uppfödda hondjur som har fött avkomma får anskaffas bara med tillstånd av NTM-centralen, och djuren som anskaffas ska vara av lantras (produktionsvillkoren punkt 4.2.4.1: *Möjlighet till förhöjt procenttal*). När det gäller lantraser får aktören ansöka om förhöjt procenttal, om djuren som skaffas är av en ras som kan omfattas av avtal om lantraser. Sådana raser är finsk boskap (västfinsk, östfinsk och nordfinsk ko), finska får, kajalandsfår, ålandsfår, finsk get och finsk häst.

4. Preparat för behandling av kalvningsförflamning, betesförflamning och ketos samt järntillskott för grisar

Ekoidisslare ska utfodras med ekofoder

Utfodringen av ekologiska idisslare (nötkreatur, får och getter) ska till 100 % grunda sig på ekofoder. Därför ska också linfrö och jäst som används/anskaffas ha producerats med ekologiska metoder.

Användningen av kompletteringsfoder i fråga om tre ämnesomsättningssjukdomar

Det är tillåtet att använda kompletteringsfoder som innehåller de verksamma ämnena kalciumpropionat, kalciumklorid och/eller propylenglykol, när en veterinär har gjort upp en lista för gården över preparat som är avsedda för behandling av kalvningsförlamning, betesförlamning och ketos och listan fogas till gårdens djurskötselplan. Kontrollera alltså före ekogranskningen att kompletteringsfodrets namn har skrivits rätt och i sin helhet i listan. I varudeklarationen för de här kompletteringsfodren hänvisas det inte till ekologisk produktion, eftersom kalciumpropionat, kalciumklorid och propylenglykol inte ingår i bilagorna V och VI till förordning (EG) nr 889/2008. I övrigt ska de här kompletteringsfodrens sammansättning uppfylla kraven i ekoförordningen, preparaten får alltså innehålla bara sådana foderråvaror och fodertillsatser som nämns i bilagorna V och VI till förordning (EG) nr 889/2008. Av processtekniska skäl får kompletteringsfoder innehålla t.ex. xantangummi (olika pastor) eller cellulosafiber (bolus). Kompletteringsfoder får innehålla också konventionellt producerad melass och vatten.

Var omsorgsfull när kompletteringsfoder används

Det är alltid aktören som ansvarar för att utfodringen av ekodjur uppfyller produktionsvillkoren. Veterinären kan ändå rekommendera eller ordinera för ekologiska idisslare också sådana kompletteringsfoder som inte är förenliga med anvisningarna här ovan och vars sammansättning inte motsvarar ekologistiftningen. Kompletteringsfoder kan innehålla till exempel B- eller C-vitamin och konventionellt producerade foderråvaror (t.ex. socker, glycerol, kol). Sådana kompletteringsfoder kan inte användas till ekologiska idisslare ens under anteckningen 'behandlingsgång', eftersom anteckningen hänför sig till läkemedelspreparat. Användningen av de här kompletteringsfodren står i strid med ekoförordningen. Om det i samband med en ekogranskning konstateras att kompletteringsfoder som är förbjudna/strider mot förordningen har använts beaktas det i NTM-centralens avgörande. Föregrip situationen och berätta alltid för veterinären att dina djur omfattas av ekokontrollen och att urvalet av lämpliga kompletteringsfoder därför är mer begränsat. Kontrollera alltid innan du köper ett kompletteringsfoder att det lämpar sig för ekoproduktion. I slutet av villkoren för animalieproduktion finns bilagorna V och VI till kommissionens förordning (EG) nr 889/2008; i dem kan du kontrollera vilka foderråvaror och fodertillsatser som är tillåtna. Om du är osäker på huruvida ett kompletteringsfoder lämpar sig för ekologiska idisslare så fråga NTM-centralens ekoexpert eller rådgivaren i ekologisk husdjursproduktion!!

Anteckning om behandlingsgång ska göras när läkemedel används

Ett djur vars produktionslivscykel är längre än ett år kan behandlas med läkemedelspreparat tre gånger under en 12-månadersperiod. Om det blir nödvändigt att behandla djuret med läkemedelspreparat fyra gånger under en 12-månadersperiod, kan djuret inte längre anses vara ekologiskt uppfött. Ett djur som behandlats fyra gånger under en 12-månadersperiod betraktas som konventionellt uppfött och dess omläggningsskede måste börja om från början. Ett djur vars produktionslivscykel är kortare än ett år kan på godtagbart sätt behandlas med läkemedel bara en gång under sin livstid. Efter läkemedelsbehandling nummer två måste djurets omläggningsskede börja om från början. De läkemedelspreparat som är godkända för produktionsdjur hittar du här: https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/elaintenpito/elainten-laakitseminen/hallittu_laakekekaytto/laakeluetelot/produktionsdjur_preparat.pdf

Järntillskott för grisar

För ekogrisar tillåts användning av preparat (t.ex. pasta) som innehåller järnfumarat som aktiv substans så, att användningen inte leder till en anteckning om behandling. I övrigt ska kompletteringsfodrets sammansättning motsvara ekoförordningens krav, dvs. preparaten får innehålla bara de foderråvaror och fodertillsatser som nämns i bilagorna V och VI till förordning (EG) nr 889/2008. Av tillverkningstekniska skäl får kompletteringsfodret innehålla till exempel xantangummi (i pastor). Kompletteringsfoder får också innehålla konventionell melass och vatten. Det förutsätter att aktören i sin ekoplan (djurskötselplan) beskriver hur man tryggar tillförseln av järn för smågrisarna. Om ett järnpreparat som injiceras är ett läkemedelspreparat ska det antecknas som en behandling.

5. Spara varudeklarationerna med tanke på granskningar

Spara med tanke på granskning varudeklarationerna för alla köpta foder (t.ex. mineraler, vitaminer, tillskottsfoder), ensileringsmedel och rengörings- och desinficeringsmedel för produktionslokaler. Om du inte kan lösgöra varudeklarationen från förpackningen, ta då ett foto av varudeklarationen.

Kom också ihåg:

- Se till att du har tillgång till den färskaste versionen av Villkor för animalieproduktion, Livsmedelsverkets anvisning 18217/10.
- Ekologiskt foder som anskaffats gratis (vanligen ensilage, hö eller spannmål) räknas som köpt foder, vilket betyder att det ska finnas dokument också över det.
- Om du använder konventionellt proteinfoder (enkelmagade), SV1- eller SV2-foder, bered dig på att för inspektören visa upp en kalkyl över den procentuella foderanvändningen liksom en kalkyl som visar förhållandet mellan grovfoder och kraftfoder enligt djurgrupp. Färdiga kalkyler för-snabbar kontrollen och sänker därför priset på den.
- Om du behöver tillstånd i samband med animalieproduktion (blankett 9b), lämna då in ansökan med tillhörande bilagor i tid till NTM-centralen eller Livsmedelsverket.
- Utevistelse för nötkreatur under betesperioden: Under betesperioden måste alla nötkreatur dagligen komma ut på bete.

Undantag från kravet på betesgång:

- 1) När det gäller tjurar över ett år får man avvika från beteskravet på så sätt att tjurarna åtminstone bör ha daglig tillgång till en rastgård eller rasthage. Om tjurar över ett år vistas i en rastgård eller rasthage varje dag under betesperioden och stannar kvar på gården efter betesperioden, ska de dagligen rastas utomhus vintertid.
- 2) Nötkreatur som används för köttproduktion får hållas inomhus i slutskedet av gödningen. Inomhusperioden kan utgöra högst 1/5 av djurets livstid och i samtliga fall högst 3 månader. Efter gödningens slutskede går djuret till slakt.
- 3) Sjuka djur kan tillfälligtvis vara inomhus sommartid. Efter det ska djuret antingen återvända till hjorden eller gå till slakt.

6. Tyngdpunkten i djurövervakningen år 2020:

En bedömning av djurskötselplanen som bedöms med frågorna:

- Innehåller djurskötselplanen en beskrivning av bokföringen?
- Har bokföringen över produktströmmar och mottagningsgranskningarna beskrivits i djurskötselplanen?
- Innehåller djurskötselplanen vägledning om hur man går till väga om aktören upptäcker att ett parti (t.ex. ett djur) som anlämt till gården inte motsvarar uppgifterna i följedokumentet (ekointyg, överensstämmelseförsäkran)?
- Finns alla verifikat i bokföringen?

Syftet med bedömningen av djurskötselplanen är att påminna aktörerna om hur viktig planen är och att eventuella ändringar och preciseringar behöver göras. Om det finns brister i djurskötselplanen eller om den måste preciseras, är det nu dags att fundera på och uppdatera planen så att den motsvarar den egna verksamheten. Samtidigt är det nu bra att fundera på olika risker som kan drabba den egna produktionen; hör produktionsriskerna samman med till exempel anskaffningen av produktionsinsatser, verksamhetens mångformighet eller marknaden för ekoprodukter.

Den bedömning av tyngdpunktområdet 2020 (A, B, C eller D) som gården får vid kontrollen påverkar inte NTM-centralens avgörande om kontrollen, dvs. den orsakar ingen korrigering åtgärd. Om alla verifikat i bokföringen saknas, kan NTM-centralen dock påföra en påföljd för aktören.

Syftet med vitsordet är att påminna aktören om vilka ändringar som eventuellt behöver göras i djurskötselplanen.

7. Påbörjande av läkemedelsbehandling på gårdar som hör till hälsovårdsplanen

Till en gård som följer en hälsovårdsplan kan veterinären överlåta vissa läkemedel att ha i beredskap och användningen av dessa läkemedel följs upp. Om du hör till detta system ska du alltid underrätta den vårdande veterinären om att ett läkemedel börjar användas, till exempel med e-post eller per

telefon, så att påbörjandet av läkemedelsbehandlingen blir dokumenterad (e-postmeddelande eller notering om samtalet i läkemedelsbokföringen). Lagstiftningen om ekologisk produktion kräver att användningen av läkemedel alltid sker under en veterinärs ansvar och att uppgifterna om djur i bokföringen visar de läkemedel som veterinären förskrivit för behandling av djuren och skälen för detta.

8. Vilka ändringar innebär EU:s nya ekoförordning för husdjurssektorn år 2021?

Den nya förordningen för med sig förändringar vars alla detaljer ännu inte är kända då detta odlar brev skrivs. Följande förändringar införs åtminstone:

- Anskaffningen av alla konventionella avelsdjur blir tillståndspliktig, inklusive avelstjurar. Anskaffningen av djur av lantras torde inte kräva tillstånd.
- Ett register över ekodjur tas i bruk och dit kan aktören uppge sådana ekodjur som är till salu.
- Undantaget som gäller slutuppfödning av nötkreatur inomhus under betesperioden torde slopas.
- Karenstiden för läkemedel är dubbelt så lång och alltid minst 48 timmar.
- En foderranson får innehålla i genomsnitt högst 25 % SV2-foder (fram till 31.12.2020 30 %).
- Getter: diperioden ska vara 45 dygn (fram till 31.12.2020 8 veckor)
- På svin- och fjäderfågårdar ska självförsörjningsgraden för foder vara minst 30 % (fram till 31.12.2020 20 %).
- Självförsörjningsgraden för foder till nöt-, får-, get- och hästdjur stiger till 70 procent 1.1.2023.
- Konventionellt proteinfoder får användas fram till 31.12.2025 när den behöriga myndigheten bekräftar att det inte finns ekologiskt producerat proteinfoder att tillgå. Användningen är begränsad till utfodring av grisar under 35 kg och unga fjäderfän.
- Tillståndet att skaffa konventionella unghöns till ekoproduktion upphör 31.12.2020. Undantaget för anskaffning av konventionella dunungar som är yngre än tre dagar fortsätter.
- Fjäderfä, många förändringar kommer att införas. Nya djurslag och åldersgrupper, produktionsvillkor bl.a. för moderdjur och unghöns av arten *Gallus Gallus*. Preciseringar i produktionsvillkoren som gäller bl.a. byggnadernas mellanväggar, terrasser, passageluckor, utehåll och våningshönseserier. Det blir övergångsperioder.
- Bin: pollineringsstjänsten torde slopas. För att förnya biodlingar får en ekologisk produktionsenhet årligen utökas med 20 procent drottningar och bisvärmar från en konventionell biodling.
- Nya djurslag: kaniner och hjorddjur.

BILAGA

Utvärdering av ekoplan och dokumentering med tanke på risker

- Blanketten fylls i vid ekokontrollen åtminstone vad gäller punkterna "Ekoinspektören fyller i" och i tillämpliga delar vad gäller punkterna "Jordbrukaren bedömer och fyller i".
- Inspektören lämnar blanketten på gården.
- Bedömningen fungerar som hjälp vid utarbetandet av en ny ekoplan eller uppdateringen av den nuvarande ekoplanen.
- Med "risk" avses något som kan äventyra uppfyllandet av villkoren för ekoproduktion. Exempel och ytterligare vägledning fås på adressen: <https://www.ruokavirasto.fi/sv/om-oss/tjanster/guider-och-blanketter/foretag/blanketter-och-anvisningar-for-ekoproduktion/>
- Gör en särskilt omsorgsfull bedömning av riskerna i samband med dokumentering, eftersom de ofta är bristfälligt beaktade.

Befintlig ekoplan	Ekoinspektören fyller i			Odlaren bedömer och fyller i	
	Inga observerade avvikelser på basis av nuvarande produktionsvillkor.	Uppfyller inte nuvarande produktionsvillkor (inspektören: anteckna avvikelserna på blankett 4)	Denna punkt saknar betydelse på den här gården	<ul style="list-style-type: none"> • Identifiera riskerna som hänförs till delen i ekoplanen. • Beakta vid uppdatering av ekoplanen. • Bedöm behovet att göra upp separata förhållningsregler för hantering av risken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inga identifierade risker. • Den nuvarande planen räcker till.
Allmän beskrivning av gårdens verksamhet och mål	☐	☐	☐	☐	☐
Växtföljdsplan, gödslingsplan, växtskyddsplan	☐	☐	☐	☐	☐
Beskrivning av produktions- och lagerlokaler, odlingskarta	☐	☐	☐	☐	☐
Beskrivning av andra produktionsförhållanden (t.ex. omläggningsskede och parallellodling)	☐	☐	☐	☐	☐
Transport och hantering av produkter	☐	☐	☐	☐	☐
Sätten att kontrollera varuleverantörernas ekointyg	☐	☐	☐	☐	☐
Underentreprenadverksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
Sammanblandning av produkter	☐	☐	☐	☐	☐
Rester av produkter och ämnen som är förbjudna inom ekoproduktion	☐	☐	☐	☐	☐
Annat, vad	☐	☐	☐	☐	☐
Nuvarande dokumentering	Inga observerade avvikelser på basis av nuvarande produktionsvillkor.	Uppfyller inte nuvarande produktionsvillkor (inspektören: anteckna avvikelserna på blankett 4)	Denna punkt saknar betydelse på den här gården	<ul style="list-style-type: none"> • Identifiera riskerna som hänförs till delen i ekoplanen. • Beakta vid uppdatering av ekoplanen. • Bedöm behovet att göra upp separata förhållningsregler för hantering av risken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inga identifierade risker. • Den nuvarande planen räcker till.
Skiftesanteckningar	☐	☐	☐	☐	☐
Lagerbokföring och balanser	☐	☐	☐	☐	☐
Registrering av mottagningskontrollerna	☐	☐	☐	☐	☐
Annat, vad	☐	☐	☐	☐	☐
Anmärkningar					

Ekosektionen

Datum
2.4.2020

Dnr
2416/04.02.20.10/2020

Förhållningsregler

Arbetskedde eller objekt	
Mål	
Risker	
Ekodlare / Ekogård	
Ansvarig person	
Datum då instruktionen utarbetades	
Instruktionen ska utvärderas senast, datum	

Förhållningsregler	Gränsvärde / åtgärds- tröskel	Förhållningsregler då gränsvärdet/åtgärds- tröskeln överskrids

Blankett som kan redigeras, exempel och ytterligare instruktioner finns att få på adressen:

Livsmedelsverket > Odlare > Ekologiska gårdar > Blanketter och anvisningar för ekoproduktion